

Immunotherapie geeft boost aan afweersysteem

Longarts Alle Welling, specialistisch longverpleegkundige Esther Klaij en longarts Nicole Barlo (vlnr) in één van de kamers van het vernieuwde dagbehandelingscentrum oncologie. FOTOFOTO.NL/JAN JONG

Nieuw wapen bij longkanker

Marjolein Eijkman
m.eijkman@noordhollandmedicabestuur.nl

Alkmaar * Het is geen wondermiddel en het werkt bij een hele kleine groep patiënten, benadrukken longartsen Alle Welling en Nicole Barlo van Noordwest Ziekenhuisgroep. Maar voor deze patiënten zorgt de immunotherapie die sinds kort in het Alkmaarse ziekenhuis wordt ingezet bij uitgezaaide longkanker, voor levenswinst. „Zowel in kwaliteit als in lengte.“ Longkanker is, na borstkanker bij vrouwen en prostaatkanker bij mannen, één van de meest voorkomende vormen van kanker. Per jaar komen er in Nederland circa 12.000 nieuwe patiënten bij en in de ziekenhuizen van Noordwest in Alkmaar en Den Helder ongeveer 400. De diagnose longkanker is vaak een doodvonnis; slechts 18 procent van de patiënten is na vijf jaar nog

in leven. „In een vroeg stadium is er kans op genezing door operatie of bestraling, maar meestal kunnen we hooguit nog remmen“, aldus longarts Alle Welling.

Welling en zijn collega Nicole Barlo zijn de enige twee in longkanker gespecialiseerde longartsen van Noordwest Alkmaar. Vorig jaar hebben zij naast hun werkzaamheden in Alkmaar ook vier maanden praktijk gehouden in het Amsterdamse oncologieziekenhuis en onderzoekscentrum Antoni van Leeuwenhoek. „Om ervaring op te doen met immunotherapie“, vertelt Barlo. „Zodat we het hier ook konden gaan toepassen. Onze patiënten hoeven nu niet meer naar Amsterdam af te reizen en we werken nauw samen met het AvL.“ Immunotherapie wordt al langer op experimentele basis ingezet bij onder meer borstkanker en nu dus ook bij longkanker. Waar behandelingen met bijvoorbeeld chemothe-

rapie en bestraling zich richten op de kankercel, richt immunotherapie zich juist op het lichaam zelf, op het eigen afweersysteem. „Normaal gesproken herkent je afweersysteem afwijkende cellen en repareert ze of ruimt ze op“, legt Welling uit. „Bij kankercellen werkt dat herkenning- en reparatiemechanisme niet goed, je lichaam ziet ze gewoon niet. De immunotherapie zorgt ervoor dat de kankercellen weer zichtbaar worden voor je immuunsysteem, zodat dit zijn werk weer kan gaan doen. Het is echt een boost voor je afweer.“

Infuus

Het middel wordt in de dagbehandeling oncologie gedurende een dagdeel via een infuus toegediend. Bij één op de vijf patiënten slaat de therapie goed aan. Dat is niet veel, beamen de twee longartsen. „Maar als er af en toe een patiënt goed op reageert, geeft dat wel heel veel

voldoening“, zegt Barlo. „Pasgeleden had ik een patiënt met uitgezaaide longkanker, bij wie de chemo niet meer werkte. Ze kon helemaal niks meer. Dankzij de immunotherapie is ze nu weer actief in haar gezin met jonge kinderen.“

Immunotherapie is één van de huidige revolutionaire ontwikkelingen in de strijd tegen kanker. Het grote voordeel is dat de bijwerkingen veel milder zijn dan bij een chemokuur. Bovendien is het aantal gevallen van ernstige bijwerkingen waarbij de patiënt moet worden opgenomen met ongeveer tien procent ook veel lager. Nu is het nog zo dat immunotherapie pas in tweede instantie wordt ingezet bij uitgezaaide longkanker: als de kanker ondanks chemokuur toch weer gaat groeien. „Maar het is goed mogelijk dat in de loop van dit jaar al een middel beschikbaar komt dat we meteen in eerste in-

stantie kunnen toedienen“, aldus Welling. „De ontwikkelingen gaan momenteel razendsnel. Drie jaar geleden werd immunotherapie in het internationale tijdschrift Science geïntroduceerd als wetenschappelijke doorbraak en we kunnen het nu al toepassen.“

In hoeverre de therapie de groei van de kanker alleen afremt of dat er zelfs kans is op genezing, is nu de grote vraag. Welling: „De therapie is nog jong, er wordt nog veel onderzoek gedaan. Wij zien het nu nog als therapie waarmee we de kanker kunnen remmen, maar er zijn al 'lange overlevers.'“ Barlo: „Met onderzoek hopen we te achterhalen waarom de therapie bij de één wel aanslaat en bij de ander niet. In de toekomst kunnen we dan tevoren aangeven of er kans is dat het aanslaat. Het mooist zou zijn als longkanker voor deze patiënten een chronische ziekte wordt, maar dat is afwachten.“

Selfie met koe en chemopaal

Marjolein Eijkman

Heerhugowaard * Dat ze er nog is, mag een wonder heten. Heerhugowaarde Gertie Franconeri heeft borstkanker, of had borstkanker, dat kan niemand met zekerheid zeggen. Vijf jaar geleden was ze opgegeven, maar ze is er nog dankzij immunotherapie. En met haar stichting HAL in Beweging heeft ze geld ingezameld om de dagbehandeling oncologie van Noordwest Alkmaar een flinke opknappbeurt te geven. „Heb ik nog wel kanker?“, vroeg ik mijn arts pasgeleden. „Ik weet het niet“, was zijn antwoord. Ik had borstkanker met uitzaaiingen“, vertelt Franconeri. „Het zat echt overal. Eerst kreeg ik chemothera-

pie en daarna immunotherapie. Ik was uitbehandeld en opgegeven en nu is de kanker onder controle. Ik geniet van elke dag.“ Bovendien heeft ze heel weinig last van bijwerkingen. „Volgens mij komt dat doordat ik heel veel sport“, zegt ze. „Daardoor heb ik bijvoorbeeld geen last van stijfheid in de gewrichten.“ Om daar aandacht voor te vragen en om geld in te zamelen voor goede doelen die met kanker te maken hebben, richtte ze samen met haar fysiotherapeut de stichting HAL in Beweging op. Twee jaar geleden haalde de stichting met een sportdag en met sponsoring 15.000 euro op voor een opknappbeurt van de dagbehandeling oncologie. Want dat was hard nodig, meent

ze. Al vijf jaar gaat ze eens in de drie weken naar de dagbehandeling om vier uur lang aan het infuus te liggen. „De verpleging is geweldig, maar de aankleding niet. Het was echt zo'n ziekenhuisfeer, heel kaal en kil. Sommigen moesten een hele dag aan het infuus en dan moest hun partner acht uur lang op een klapstoeltje zitten.“ Dat is nu, dankzij haar stichting, wel anders. „Er staan stevige stoelen, alles is geschilderd en opgevrolijkt met grote foto's. We hebben in overleg met de verpleegkundigen gekozen voor foto's van de Noord-Hollandse natuur. Ik maak nu regelmatig een selfie met een koe, en de chemopaal ernaast“, vertelt ze lachend. Er staat nog het één en ander op

Gertie Franconeri.

FOTOFOTO.NL/JAN JONG

haar verlanglijstje. „We zijn nu nog op zoek naar leuke gekleurde drinkmokken en ik hoop dat we

ook ook kleurig beddengoed mogen invoeren. Nu mag dat nog niet van het ziekenhuis.“